

SAŽETAK

XIV. MAS – ANDRAGOŠKE KONFERENCIJE

ESF+ projekt Daljnji razvoj
sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju
odraslih i podizanje svijesti
o važnosti cjeloživotnog
učenja,

Aktivnost 2: Jačanje
kapaciteta stručnjaka i
ostalih dionika u sustavu
obrazovanja odraslih

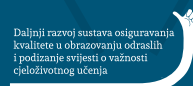
Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Sufinancira
Europska unija

Daljnji razvoj sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju odraslih
i podizanje svijesti o važnosti
cjeloživotnog učenja

SAŽETAK XIV. MAS – ANDRAGOŠKE KONFERENCIJE

Brela, 15., 16. i 17. travnja 2026.

ESF+ projekt Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja,

Aktivnost 2: Jačanje kapaciteta stručnjaka i ostalih dionika u sustavu obrazovanja odraslih

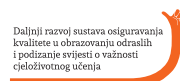
Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Sufinancira
Europska unija

Daljnji razvoj sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju odraslih
i podizanje svijesti o važnosti
cjeloživotnog učenja

Nakladnik:

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Garićgradska ulica 18, 10000 Zagreb, Hrvatska

Telefon: +385 1 62 74 666 Telefaks: +385 1 62 74 606

E-pošta: ured@asoo.hr

Za Agenciju za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih:

Mile Živčić, ravnatelj

Uredili:

Mario Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Nives Novak, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Nives Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Marina Režek Cvetko, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Anita Tadić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Melita Hrčan, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Miljenko Milanović, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Lektura i korektura: Alkemist studio d. o. o.

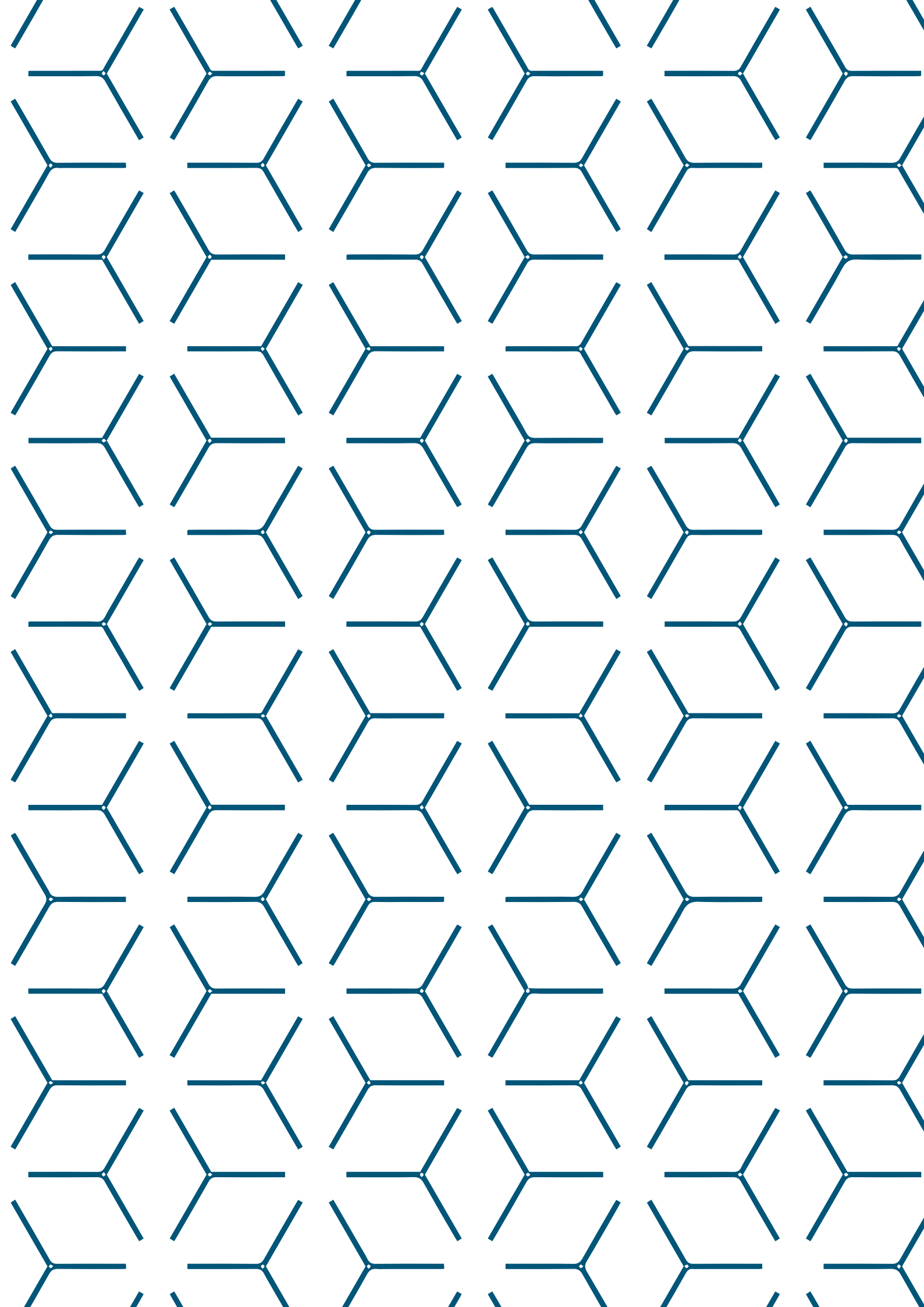
Grafičko oblikovanje: Studio HS d. o. o.

Tisak: I. T. – Graf d. o. o.

Naklada: 300 primjeraka

Zagreb, travanj 2026.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Sadržaj

ODRŽANA XIV. MAS – ANDRAGOŠKA KONFERENCIJA.....	6
PORUKA RAVNATELJA	9
Mile Živčić, ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
PORUKA MINISTARSTVA	10
Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih	
USKLAĐIVANJE ZAKONSKIH ODREDBA S PROMJENAMA NASTALIMA NAKON DONOŠENJA ZAKONA	11
Ivana Pilko Čunčić, načelnica Sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih	
UMJETNA INTELIGENCIJA U OBRAZOVANJU	13
Martina Crnković i Filip Macukić, stručnjaci za umjetnu inteligenciju	
VREDNOVANJE POLAZNIKA U OBRAZOVANJU ODRASLIH.....	16
dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof., Filozofski fakultet u Splitu	
ANDRAGOGIJA KROZ VRIJEME – OD ANTIKE DO CJELOŽIVOTNOG UČENJA	18
Dragica Kovčalića, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE U OBRAZOVANJU ODRASLIH – IZAZOVI, ISKUSTVA I DOBRE PRAKSE IZ PROVEDBE SAMOVREDNOVANJA I VANJSKOG VREDNOVANJA	21
Antonija Merdžan, voditeljica Službe za osiguravanje kvalitete Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
PREGLED STANJA I RAZVOJNI PLANOVI NA PODRUČJU OBRAZOVANJA ODRASLIH	25
dr. sc. Mario Vučić, pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
FOKUS SKUPINE	28
Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, EPALE Nacionalne službe za podršku	
INFORMATIVNI CAFÉ I S TEMOM „ZAJEDNIČKO ISKUSTVO ZA BOLJE OBRAZOVANJE ODRASLIH”	29
Stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
INFORMATIVNI CAFÉ I S TEMOM „ERASMUS+: MOBILNOSTI ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE”	31
Stručni tim Agencije za mobilnost i programe EU	

INFORMATIVNI PULT ERASMUS+ PROJEKTA EPALE I „AGENDE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH”	32
Stručni tim Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
RADIONICE S TEMOM „ZAKON O OBRAZOVANJU ODRASLIH (izmjene i dopune)”	34
Stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
EVALUACIJSKO IZVJEŠĆE	39
dr. sc. Marija Pavkov i Josip Ivoš, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
ZAKLJUČAK I PREPORUKE.....	50

ODRŽANA XIV. MAS – ANDRAGOŠKA KONFERENCIJA

U sklopu ESF+ projekta „Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja” u Brelima je od 15. do 17. travnja 2026. održana XIV. MAS – andragoška konferencija.

Cilj Konferencije bio je potaknuti konstruktivan stručni dijalog, dodatno osnažiti kapacitete svih dionika sustava te pridonijeti razvoju kvalitetnijega, dostupnijega i inovativnijeg sustava obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj i šire.

Svečano otvorenje i plenarni dio

Konferenciju su otvorili Mile Živčić, ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, te Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih. Uvodno izlaganje održala je Ivana Pilko Čunčić, načelnica Sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, koja je govorila o usklađivanju zakonskih odredaba s promjenama nastalima nakon donošenja Zakona o obrazovanju odraslih.

Plenarni dio Konferencije bio je usmjeren na suvremene razvojne trendove i inovativna rješenja u sustavu obrazovanja odraslih, s posebnim naglaskom na odgovornu primjenu umjetne inteligencije u obrazovnom procesu, o čemu su izlaganje održali stručnjaci za umjetnu inteligenciju Filip Macukić i Martina Crnković, te suvremene pristupe vrednovanju polaznika u obrazovanju odraslih, o kojima je govorila dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof. na Filozofskom fakultetu u Splitu.

Posebna pozornost posvetila se razmjeni primjera dobre prakse na nacionalnoj i međunarodnoj razini te strateškom promišljanju budućnosti cjeloživotnog učenja u kontekstu dinamičnih društvenih i tehnoloških promjena. Dragica Kovčalića, savjetnica ravnatelja u Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, zaključila je plenarni dio predavanjem „Andragogija kroz vrijeme – od antike do cjeloživotnog učenja”.

Razmjena iskustava na informativnim caféima

Naglasak je stavljen na interaktivne informativne café pod nazivom „Zajedničko iskustvo za bolje obrazovanje odraslih”. Stručni timovi Agencije vodili su rasprave:

- o izradi programa obrazovanja odraslih prema Hrvatskome kvalifikacijskom okviru
- o pripremi ustanova za postupak vanjskog vrednovanja te vrednovanja skupova ishoda učenja
- o vrednovanju polaznika programa obrazovanja odraslih
- o skupovima ishoda učenja i standardima kvalifikacija kao podlozi za programe obrazovanja odraslih.

Osim toga, Ana Majurić i Juraj Ciglencečki iz Agencije za mobilnost i programe EU održali su informativni café s temom „Erasmus+: mobilnosti za cjeloživotno učenje”.

Fokus na kvalitetu i digitalizaciju

Posljednji dan bio je rezerviran za paralelne radionice o izmjenama Zakona o obrazovanju odraslih, s fokusom na **sustav osiguravanja kvalitete, digitalizaciju i andragošku dokumentaciju te standarde u ustanovama za obrazovanje odraslih i programe obrazovanja odraslih.**

Stručna izlaganja zaključili su:

Antonija Merdžan, voditeljica Službe za osiguravanje kvalitete Agencije, koja je predstavila izazove, iskustva i dobre prakse u procesima samovrednovanja i vanjskog vrednovanja, te dr. sc. Mario Vučić, pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih u Agenciji, koji je iznio rezultate istraživanja i preporuke za unaprjeđenje rada ustanove te što nas očekuje u idućem razdoblju.

Međunarodni karakter i umrežavanje

Konferencija je okupila oko **dvjesto sudionika** iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Crne Gore. Uz predavanja, sudionici su na informativnim pultovima mogli doznati više o Erasmus+ projektima EPALE i „Agenda za obrazovanje odraslih”.

Događaj je potvrdio važnost izravne komunikacije između ustanova i nadležnih tijela te tako pružio platformu za stručno savjetovanje i razmjenu iskustava radi podizanja standarda obrazovanja odraslih.

PORUKA RAVNATELJA

Mile Živčić, ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Na svečanom otvorenju XIV. MAS – andragoške konferencije u Brelima ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Mile Živčić poželio je dobrodošlicu svim sudionicima iz Hrvatske i susjednih zemalja te istaknuo da MAS – andragoška konferencija iz godine u godinu svjedoči poboljšanju sustava obrazovanja odraslih.

Ravnatelj Mile Živčić konstatirao je da su problemi s financiranjem programa za obrazovanje odraslih iza nas te da više ne trebamo govoriti o tome da su polaznici programa prepušteni sami sebi. Istaknuo je da je zbog dostupnosti sredstava iz različitih izvora Europske unije taj segment bitno poboljšan.

- Konstantno imamo porast broja polaznika i to je nešto što je obilježilo posljednjih godinu dana otkad smo se posljednji put ovako okupili. Pretpostavljam da i vi sami sudjelujete u različitim oblicima financiranja obrazovanja odraslih, bez obzira na to je li riječ o vaučerima ili o nekim drugim modelima obrazovanja i financiranja. Hrvatski model vaučera postaje model o kojem se govori na razini Europske unije kao dobroj praksi, zahvaljujući dugoj tradiciji i dobroj infrastrukturi, a ta ste infrastruktura vi i vaše ustanove – poručio je ravnatelj Živčić predstavnicima ustanova za obrazovanje odraslih.

Rekao je da u posljednje vrijeme raste broj stranih državljana kao polaznika programa za učenje hrvatskog jezika koji u našu zemlju dolaze zbog potrebe za poslom, što je i sve zastupljenija tema u sustavu obrazovanja odraslih.

Istaknuo je i važnost kvalitete programa ustanova za obrazovanje odraslih i stručno usavršavanje nastavnika te nužnost jačanja vlastitih programskih kapaciteta.

Mile Živčić, ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

PORUKA MINISTARSTVA

Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih

Nakon obraćanja ravnatelja Živčića, sudionike je na svečanom otvorenju XIV. MAS – andragoške konferencije u ime ministra Radovana Fuchsa srdačno pozdravio Momir Karin, ravnatelj Uprave.

Pohvalio je znatan napredak u sustavu obrazovanja odraslih u Hrvatskoj i provedenu reformu strukovnog obrazovanja koja je prošle godine provedena u svim hrvatskim strukovnim školama.

Rekao je da danas svjedočimo promjeni paradigme koncepta učenja i poučavanja u strukovnim školama.

Najavio je da će fokus biti i na novoj populaciji korisnika programa, a to su strani radnici. Spomenuo je istraživanje koje pokazuje da u Hrvatskoj boravi oko 140 tisuća stranih radnika, a njih 83 posto izrazilo je želju da ostane u našoj zemlji.

„Novi Zakon o strancima obvezuje one koji žele ostati u Hrvatskoj da moraju imati znanje hrvatskog jezika na razini A1, što trebaju svladati u roku jedne godine. Nadam se da ćete kao predstavnici ustanova za obrazovanje odraslih tu vidjeti svoju ulogu i svoj interes.”

Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih

USKLAĐIVANJE ZAKONSKIH ODREDBA S PROMJENAMA NASTALIMA NAKON DONOŠENJA ZAKONA

Ivana Pilko Čunčić, načelnica Sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih

Na XIV. MAS – andragoškoj konferenciji Ivana Pilko Čunčić govorila je o usklađivanju zakonskih odredbi s promjenama nakon donošenja Zakona o obrazovanju odraslih.

Izlaganje je započela podsjetnikom na to da je Zakon stupio na snagu u siječnju 2022. godine, čime je uspostavljen novi normativni okvir za sustav obrazovanja odraslih. Njegova primjena otvorila je prostor za unaprjeđenje kvalitete i transparentnosti, ali je istodobno upozorila i na određene izazove u provedbi na razini ustanova.

U tom je kontekstu Ivana Pilko Čunčić predstavila glavna područja koja će biti obuhvaćena planiranim izmjenama i dopunama Zakona u sklopu Plana normativnih aktivnosti za 2026. godinu. Kao prioritetna područja istaknula je sustav osiguravanja kvalitete, uključujući vanjsko vrednovanje ustanova i sustav unutarnjeg osiguravanja kvalitete, zatim andragošku dokumentaciju i digitalizaciju – osobito ususret donošenju novog pravilnika – te standarde u ustanovama za obrazovanje odraslih, i u provedbi programa obrazovanja i u postupcima vrednovanja.

Ivana Pilko Čunčić, načelnica Sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih

Posebnu pozornost posvetila je zakonskim odredbama koje zahtijevaju dodatna objašnjenja. U tom smislu izdvojena su pitanja vezana za ulogu i status ravnatelja ustanove (čl. 6.), osobito u dijelu koji se odnosi na način zasnivanja radnog odnosa i opis poslova. Nadalje, upozoreno je na potrebu preciznijeg definiranja uloge andragoškog voditelja (čl. 7.), uključujući opseg odgovornosti u odnosu na broj programa i izdvojenih lokacija.

Također je istaknula otvorena pitanja vezana za nastavnike (čl. 18.), posebno u kontekstu broja sektora i programa u kojima mogu sudjelovati. Istaknula je i potrebu razjašnjenja nadležnosti u području formalnih programa obrazovanja koji su u ingerenciji drugih tijela državne uprave (čl. 1.).

U sklopu prezentacije istaknula je i ključna provedbena područja u kojima su uočeni izazovi, uključujući stjecanje kompetencija potrebnih za rad (čl. 17.), osobito u dijelu financiranja putem vaučera, zatim usklađivanje programa obrazovanja s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (čl. 12. i čl. 17.) te osiguravanje kvalitete (čl. 25. i 28.) primjenom mehanizama vanjskog vrednovanja ustanova i sustava unutarnjeg osiguravanja kvalitete. Spomenula je važnost unaprjeđenja andragoške dokumentacije i evidencija (čl. 29.), uključujući razvoj i primjenu informacijskog sustava.

Zaključeno je da je proces usklađivanja zakonodavstva kontinuiran i nužan za učinkovito funkcioniranje sustava obrazovanja odraslih. Planirane izmjene i dopune Zakona za 2026. godinu temelje se na iskustvima iz njegove dosadašnje provedbe te na aktivnom doprinosu stručne zajednice, uključujući zaključke i preporuke proizašle iz ove Konferencije.

UMJETNA INTELIGENCIJA U OBRAZOVANJU

Martina Crnković i Filip Macukić, stručnjaci za umjetnu inteligenciju

Filip Macukić i Martina Crnković održali su zajedničko izlaganje s temom „Umjetna inteligencija u obrazovanju”. Izlaganje je polazilo od činjenice da je od javnog lansiranja ChatGPT-ja u studenome 2022. generativna umjetna inteligencija evoluirala iz eksperimentalnog alata u svakodnevnu infrastrukturu rada.

Istaknuli su da stoga umjetna inteligencija donosi dvostruku promjenu za sustav obrazovanja odraslih: transformira tržište rada za koje se polaznici pripremaju, ali i same metode poučavanja. Izlaganje je bilo usmjereno na tri ključna pitanja: značenje umjetne inteligencije u hrvatskom kontekstu obrazovanja odraslih, identifikaciju alata s konkretnom primjenjivom vrijednošću te načine njihove odgovorne i etične uporabe.

Martina Crnković i Filip Macukić

Istaknuto je da tržište rada prolazi kroz neizbježnu transformaciju prouzročenu razvojem umjetne inteligencije. Ona postaje sastavni dio radnih procesa, zbog čega je nužno da andragoški djelatnici razviju razumijevanje tehnologije i njezine primjene. Naglasak pritom nije bio na promociji pojedinih alata, nego na osnaživanju edukatora za donošenje informiranih odluka i poticanju praktičnog testiranja u svakodnevnom radu.

Ujedno su iznesene primjedbe o promjeni uloge edukatora. Umjesto tradicionalne funkcije prenositelja znanja, sve više dolazi do izražaja uloga facilitatora učenja potpomognutoga umjetnom inteligencijom. Kao ključne kompetencije izdvojene su pismenost u području umjetne inteligencije, sposobnost etičke prosudbe te prilagodba i redizajn nastavnih procesa.

Posebno su istaknute konkretne i mjerljive koristi primjene tih alata. Prema iznesenim podacima, edukatori koji ih sustavno primjenjuju, ostvaruju znatne uštede vremena, osobito u pripremi nastavnih materijala, administrativnim poslovima, prilagodbi sadržaja različitim skupinama polaznika te analizi i sintezi stručnih izvora.

Analizirana je i primjerenost pojedinih alata za andragoški rad. Za rad s postojećim dokumentima, poput zakona, pravilnika i kurikula istaknuta je vrijednost alata koji generiraju odgovore isključivo na temelju unesenih izvora uz njihovo citiranje, čime se smanjuje rizik od netočnih informacija. Veliku prednost imaju alati koji omogućuju obradu velikih količina teksta i generiranje sadržaja prirodnog izraza u izradi novih obrazovnih materijala, poput programa i evaluacijskih instrumenata.

Važno je pravilno oblikovanje upita prema alatima umjetne inteligencije. Kvaliteta dobivenih rezultata uvelike ovisi o jasno definiranoj ulozi alata, osiguranom kontekstu te precizno postavljenim očekivanjima glede formata i opsega odgovora. Taj pristup prepoznat je kao primjenjiv u različitim alatima i zadacima.

U izlaganju su prepoznati i ključni rizici koje sustav obrazovanja odraslih ne smije zanemariti. Posebno je istaknuta potreba zaštite osobnih podataka polaznika, s obzirom na to da korištenje besplatnih alata može uključivati obradu podataka na vanjskim poslužiteljima. Također je upozoreno na mogućnost produbljivanja digitalnih nejednakosti među polaznicima te na nedostatak institucionalnih pravila koja bi jasno regulirala primjenu umjetne inteligencije u obrazovnim ustanovama.

Postoje izvrsne prilike za unaprjeđenje rada ustanova i edukatora. Primjena umjetne inteligencije omogućuje mnogo bržu izradu obrazovne dokumentacije i paralelnu prilagodbu nastavnih materijala različitim razinama kompetencija polaznika. Važna je i uloga sustava obrazovanja odraslih u pripremi polaznika za tržište rada, koje sve više uključuje primjenu umjetne inteligencije.

U zaključku je iznesena potreba uravnoteženog pristupa umjetnoj inteligenciji. Umjesto nekritičkog prihvatanja ili potpunog odbacivanja, preporučuje se njezino razumijevanje, odgovorno testiranje i primjena u situacijama u kojima donosi stvarnu vrijednost. Sustav obrazovanja odraslih pritom ima ključnu ulogu u razvoju kulture etične i informirane uporabe umjetne inteligencije, ne samo među edukatorima nego i među polaznicima.

VREDNOVANJE POLAZNIKA U OBRAZOVANJU ODRASLIH

dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof., Filozofski fakultet u Splitu

Na XIV. MAS – andragoškoj konferenciji dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof. na Filozofskom fakultetu u Splitu, održala je izlaganje o vrednovanju polaznika u obrazovanju odraslih.

Iznijela je tvrdnju da je vrednovanje sastavni i neodvojivi dio procesa obrazovanja odraslih. Objasnila je da ono, kao i u drugim dijelovima odgojno-obrazovnog sustava, uključuje procese praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja postignuća polaznika. Pritom je izdvojila tri temeljna pristupa: vrednovanje ostvarenosti ishoda učenja, vrednovanje za učenje te vrednovanje kao učenje. Vrednovanjem ostvarenosti ishoda utvrđuje se razina stečenih kompetencija, vrednovanje za učenje osigurava kontinuiranu povratnu informaciju o napretku, dok vrednovanje kao učenje uključuje samovrednovanje i aktivno sudjelovanje polaznika u procjeni vlastitih postignuća.

U nastavku je ustvrdila da proces vrednovanja treba biti usmjeren na postignuće, kompetentnost i napredak polaznika, s posebnim naglaskom na stjecanje kompetencija koje su primjenjive i provjerljive u profesionalnom okružju. Također je istaknula važnost transparentnosti, odnosno činjenicu da polaznici već na početku programa trebaju biti upoznati s ishodima učenja, načinima njihova stjecanja te postupcima, metodama, elementima i kriterijima vrednovanja. Objasnila je da takav pristup pridonosi pravednosti i jasnoći procesa te usmjerava polaznike na učenje.

dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof., Filozofski fakultet u Splitu

Govoreći o ostvarenosti ishoda učenja, prof. Koludrović objasnila je primjenu pristupa konstruktivnog poravnanja, pri čemu vrednovanje mora biti usklađeno s ishodima učenja i procesima poučavanja. Istaknula je da se proces učenja i poučavanja ostvaruje vođenim aktivnostima, učenjem temeljenim na radu i samostalnim aktivnostima polaznika, koje trebaju biti međusobno usklađene.

U dijelu izlaganja koji se odnosi na vrednovanje za učenje, usredotočila se na važnost kvalitetne i pravodobne povratne informacije nastavnika. Rekla je da povratne informacije trebaju biti jasne, konkretne i usmjerene na unapređenje učenja te obrazložila tu tvrdnju činjenicom da imaju ključnu ulogu u motiviranju polaznika.

Nadalje, posebno je istaknula važnost samovrednovanja. Ono se, naime, treba provoditi u svim fazama obrazovnog procesa – od inicijalne samoprocjene na početku programa, preko praćenja napretka u tijeku provedbe, do završne procjene ostvarenosti ishoda učenja. Objasnila je da takav pristup potiče razvoj odgovornosti za vlastito učenje i jača sposobnost refleksije među polaznicima.

U zaključku je prof. Koludrović poručila da kvalitetno isplaniran i proveden proces vrednovanja znatno pridonosi učinkovitosti obrazovanja odraslih, osigurava transparentnost i pravednost te ima ključnu ulogu u razvoju kompetencija relevantnih za tržište rada i profesionalno okruženje.

ANDRAGOGIJA KROZ VRIJEME – OD ANTIKE DO CJELOŽIVOTNOG UČENJA

[illegible]

Dragica Kovčalija, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

U vremenu ubrzanih tehnoloških promjena, nesigurnosti na tržištu rada i sve izraženije potrebe za prilagodbom, pitanje obrazovanja odraslih postaje jedno od ključnih društvenih pitanja. Upravo toj temi bila je posvećena prezentacija Dragice Kovčaliće „Andragogija kroz vrijeme – od antike do cjeloživotnog učenja”.

Cilj izlaganja bio je podsjetiti na razvoj misli i spoznaja o učenju i obrazovanju odraslih kroz povijest, ali i ohrabriti suvremenog čovjeka da u kontekstu cjeloživotnog učenja pronađe sigurnost i priliku za razvoj. U svojevrsnom „andragoškom vremeplovu” autorica je povezala ključne ideje o obrazovanju, od antičkih filozofa do današnjeg digitalnog doba, upozoravajući na kontinuitet temeljne čovjekove potrebe – za učenjem i razumijevanjem svijeta.

Andragogija, kao znanstvena disciplina koja se bavi učenjem i obrazovanjem odraslih, iako terminološki potječe iz grčkog jezika, nije nova ideja. Njezini korijeni sežu duboko u filozofiju i ljudsku potrebu za spoznajom, koja postoji oduvijek, a danas se sve više definira konceptom cjeloživotnog učenja.

Dragica Kovčalijs, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Iako andragogija u antici nije postojala kao formalna disciplina, još su tada postavljeni njezini temelji. Sokrat je primjenom metode dijaloga i postavljanja pitanja isticao važnost samostalnog otkrivanja i kritičkog mišljenja, ističući da je svijest o vlastitom neznanju zapravo početak svakog učenja. Platon je učenje promatrao kao proces razumijevanja i prisjećanja, u kojem je presudna uloga razuma i cjeloživotnog obrazovanja, dok je Aristotel posebno isticao iskustvo i praksu, uvodeći ideju da čovjek

uči djelovanjem i primjenom znanja u stvarnom životu. Upravo iz tih ideja proizlazi spoznaja da znanje nije pasivno, nego aktivan proces razmišljanja, rasprave i iskustva.

Za razliku od antike, srednji vijek donosi stagnaciju u razvoju slobodne misli i obrazovanja odraslih. Učenje se veže za samostane i religijske institucije, a dostupno je tek manjem broju ljudi. Ipak, u tom razdoblju razvija se cehovsko učenje, u kojem se znanje prenosi usmeno i praksom, uz mentorstvo, čime se zadržava važna komponenta iskustvenoga i samousmjerenog učenja. Toma Akvinski pritom ističe važnost razuma, iskustva i postupnog razumijevanja u procesu učenja.

Znatan zaokret događa se u razdoblju humanizma i prosvjetiteljstva, kada se čovjek vraća u središte obrazovanja. Naglasak se stavlja na kritičko mišljenje, razum i individualni pristup učenju, a izum tiskarskog stroja omogućuje širenje pismenosti i dostupnost znanja širem krugu ljudi. U tom kontekstu djeluju i mislioci poput Immanuela Kanta, koji poziva na hrabrost upotrebe vlastitog razuma poznatom porukom „Usudi se znati”, te Johanna Heinricha Pestalozzija, koji učenje temelji na ravnoteži između „srca, ruku i razuma”, odnosno na povezanosti emocionalnog, praktičnog i kognitivnog razvoja.

S razvojem industrijskog društva u 19. stoljeću obrazovanje odraslih dobiva novu dimenziju. Povećava se potreba za obrazovanjem radnika i građanstva, razvijaju se večernje škole i pučka učilišta, a učenje više nije ograničeno samo na praksu, nego uključuje i teorijska znanja, vještine te stručno-tehničko obrazovanje. U tom razdoblju snažno se afirmira ideja cjeloživotnog učenja kao preduvjeta osobnog razvoja i prilagodbe društvenim promjenama.

Daljnji razvoj dodatno ubrzavaju industrijske revolucije. Prva, obilježena mehanizacijom i parnim strojem, stvara potrebu za osnovnim obrazovanjem radnika. Druga, u kojoj je uvedena elektrifikacija i masovna proizvodnja, povećava potražnju za stručnim znanjima, dok treća, obilježena digitalizacijom i razvojem računala, snažno povezuje obrazovanje s tehnologijom i postavlja temelje suvremenoga koncepta cjeloživotnog učenja. Potreba za stalnim učenjem i prilagodbom danas postaje izraženija nego ikad.

Zanimljivo je da se kroz povijest ponavlja i fenomen otpora prema tehnološkim promjenama. Još početkom 19. stoljeća luditi su izražavali strah da će strojevi zamijeniti čovjeka, što se danas ponovno aktualizira u raspravama o umjetnoj inteligenciji. Taj strah često proizlazi iz nedostatka znanja, vještina i samopouzdanja, a povezan je i s osjećajem nesigurnosti, pa čak i utjecajem na mentalno zdravlje. Upravo zato autorica ističe da je „najskuplji zaposlenik onaj koji nije obrazovan i kompetentan”, čime jasno povezuje obrazovanje s učinkovitošću i zapošljivošću.

U suvremenom kontekstu andragogija nadilazi klasično shvaćanje obrazovanja odraslih i postaje odgovor na složene društvene, tehnološke i gospodarske izazove. Učenje više nije ograničeno na određenu životnu fazu, nego postaje trajan proces i pravo svih – od radno aktivnog stanovništva do umirovljenika, ranjivih skupina i migranata. Poseban je izazov digitalna andragogija, odnosno učenje primjenom digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije, koja sve više postaje sastavni dio svakodnevice.

Unatoč tomu, ključna poruka ostaje jasna: tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju, može biti snažan alat, ali u središtu procesa učenja i dalje je čovjek – njegova inteligencija, kreativnost, sposobnost promišljanja i moralne prosudbe.

Zaključno, razvoj andragogije kroz povijest pokazuje da obrazovanje odraslih nije samo kontinuirana potreba nego i temelj društvenoga i gospodarskog razvoja. U svijetu stalnih promjena cjeloživotno učenje više nije izbor, nego nužnost.

Poruka koja se provlači u cijelom izlaganju Dragice Kovčaliće može se sažeti u jednoj rečenici: usuditi se znati – i biti spreman prihvatiti promjene.

SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE U OBRAZOVANJU ODRASLIH – IZAZOVI, ISKUSTVA I DOBRE PRAKSE IZ PROVEDBE SAMOVREDNOVANJA I VANJSKOG VREDNOVANJA

Antonija Merdžan, voditeljica Službe za osiguravanje kvalitete Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Sustav osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih u Hrvatskoj sve je više u fokusu stručne i javne rasprave, a njegova važnost dodatno dolazi do izražaja u kontekstu tržišta rada, zapošljavanja i potrebe za cjeloživotnim učenjem. Upravo toj temi bila je posvećena stručna prezentacija koju je pripremila Antonija Merdžan, koja detaljno analizira zakonski okvir, praksu i izazove sustava kvalitete u obrazovanju odraslih.

Već na razini zakonodavnog okvira jasno je definirano da sustav osiguravanja kvalitete, u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih, obuhvaća i unutarnji i vanjski sustav. Ističe se da se kvaliteta ustanova ne može promatrati jednokratno, nego se uspostavlja kontinuiranim vrednovanjem polaznika, ustanova, obrazovnih programa i njihove provedbe. Drugim riječima, riječ je o trajnom procesu koji zahtijeva sustavan pristup i stalno unaprjeđivanje.

Kvaliteta sama po sebi nije statična kategorija. Svaka organizacija, bez obzira na strukturu zaposlenih ili vrstu djelatnosti, mora kontinuirano težiti razvoju. Unaprjeđenje rada nije moguće bez jasnog ciklusa koji uključuje planiranje, provedbu, provjeru rezultata i izradu konkretnih planova poboljšanja. Upravo u tom kontekstu sustav osiguravanja kvalitete dobiva svoju punu funkciju.

Antonija Merdžan, voditeljica Službe za osiguravanje kvalitete Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ciljevi uvođenja sustava kvalitete u obrazovanje odraslih jasno su definirani. Ponajprije, potrebno je provjeriti u kojoj mjeri ustanove zadovoljavaju nacionalne standarde kvalitete, ali i osigurati zaštitu kvalitete uspostavljanjem odgovornosti ustanova. Sustav ima i razvojnu dimenziju jer potiče kontinuirano unaprjeđivanje rada i obrazovnih programa, dok istodobno omogućuje transparentno informiranje javnosti o kvaliteti ustanova. Time se ne unaprjeđuje samo pojedinačna ustanova nego i sustav obrazovanja odraslih u cjelini.

Model osiguravanja kvalitete temelji se na dva ključna stupa – unutarnjemu i vanjskom sustavu. Unutarnje osiguravanje kvalitete uspostavlja sama ustanova redovitim samovrednovanjem, koje uključuje izradu izvješća, ali ne i sudjelovanje vanjskih stručnjaka. Vanjsko pak vrednovanje provodi Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, uz uključivanje stručnog povjerenstva, dostavu izvješća o samovrednovanju te neposredan uvid koji se stječe posjetima ustanovama. Rezultat je tog postupka ocjena kvalitete koja vrijedi od pet do sedam godina.

Poseban segment vanjskog vrednovanja odnosi se na provjeru ishoda učenja, u kojoj neovisni ispitivači procjenjuju razinu usvojenosti znanja i vještina polaznika, najčešće u tijeku završne provjere ili obrane rada. U tom procesu ključnu ulogu imaju i vanjski stručnjaci, čija se baza kontinuirano proširuje, uz edukacije i prikupljanje povratnih informacija o njihovom radu.

Važan temelj za vanjsko vrednovanje čini samovrednovanje ustanova. Iskustva iz savjetodavnih posjeta, kojih je do travnja 2026. provedeno 46, uz sudjelovanje oko 230 osoba, pokazuju velike razlike u kvaliteti dostavljenih izvješća. Ona se kreću od površnih do visokokvalitetnih, s rasponom od dvadeset do čak 250 stranica i velikim brojem priloženih dokaza.

Kvalitetno izvješće mora biti jasno strukturirano, pratiti standarde kvalitete i sadržavati opis stanja, analizu, dokaze i zaključke za svaki pojedini standard. Posebno se ističe potreba korištenja konkretnih podataka umjesto općenitih izjava. Primjerice, tvrdnja da su polaznici zadovoljni nastavom mora biti potkrijepljena rezultatima anketa, trendovima i usporedbama po razdobljima.

Dobra praksa uključuje kombinaciju statističkih podataka i njihove interpretacije te korištenje različitih izvora informacija – od anketa i mišljenja nastavnika do evidencija uspješnosti i povratnih informacija poslodavaca. Jednako je važno i iskreno prepoznavanje slabosti, poput manjka prostora, opreme ili potrebe za dodatnim edukacijama, uz jasno definiranje uzroka i prijedloga unaprjeđenja.

Unatoč tomu, u praksi se pojavljuje niz izazova. Ustanove se često suočavaju s nerazumijevanjem standarda kvalitete, nedostatkom sustavnog prikupljanja podataka i nepravilnim odabirom dokaza. Izvješća često nisu utemeljena na jasnim pokazateljima, a samovrednovanje se provodi neredovito i bez jasne metodologije.

Kada je riječ o vanjskom vrednovanju ustanova, ono se promatra kao ključni alat za unaprjeđenje sustava obrazovanja odraslih. Njegova svrha je dati odgovore na pitanja o kvaliteti rada ustanove, usklađenosti sa zakonodavnim okvirom te mogućnostima daljnjeg razvoja. Važno je istaknuti da se taj proces ne bi trebao doživljavati kao nadzor, nego kao dijalog između ustanove i sustava.

Rezultati provedenih postupaka pokazuju da od 42 vrednovane ustanove njih četiri ima vrlo visoku razinu kvalitete, 22 visoku, deset zadovoljavajuću, dok je u njih šest utvrđena nezadovoljavajuća razina. Zabilježeno je i devet prigovora ustanova, od kojih je samo jedan bio osnovan, što dodatno potvrđuje kompleksnost i ozbiljnost postupka.

Analiza provedbe otkriva i niz strukturnih problema. Sustavi kvalitete u ustanovama nisu ujednačeno razvijeni, često nedostaju stručni kapaciteti, a administrativno opterećenje dodatno otežava provedbu.

U mnogim slučajevima ravnatelji istodobno obnašaju i funkciju andragoškog voditelja, što dovodi do preopterećenosti i manjka vremena za sustavno upravljanje kvalitetom.

Poseban je problem nepostojanje formaliziranih evaluacija, strukturiranog prikupljanja podataka i transparentnosti. Uočene su i nepravilnosti u dokumentaciji, nedovoljno usklađeni programi te slabosti u sustavu vrednovanja ishoda učenja. Kadrovski izazovi dodatno otežavaju situaciju jer većinu nastavnika čine vanjski suradnici, dok stručno usavršavanje nije dovoljno sustavno.

Unatoč izazovima, postoje i jasne preporuke za unaprjeđenje sustava. Među njima su uvođenje internih timova za kvalitetu, kontinuirana edukacija zaposlenika, primjena digitalnih alata, redovita evaluacija nastavnog procesa i aktivno uključivanje poslodavaca. Ključno je i sustavno prikupljanje i korištenje podataka te transparentno izvještavanje.

Planovi za budućnost pokazuju ambiciozan pristup – u 2026. planira se provedba četrdeset postupaka vanjskog vrednovanja, u 2027. između pedeset i šezdeset, dok je cilj do 2029. obuhvatiti sve ustanove koje provode formalno obrazovanje odraslih, njih oko četristo.

Poseban segment sustava odnosi se na vanjsko vrednovanje ishoda učenja, čiji je cilj osigurati objektivnu procjenu kompetencija polaznika. U tom procesu vrednuju se znanja, praktične vještine, samostalnost i sposobnost primjene naučenoga u stvarnim situacijama. Završne provjere provode se u skladu s programima obrazovanja, najčešće pred tročlanim povjerenstvom, uz vođenje zapisnika i mogućnost ponavljanja u slučaju nezadovoljavajućeg rezultata.

Uloga ustanove pritom je ključna – od pripreme polaznika i primjene različitih metoda poučavanja do kontinuiranog vrednovanja u tijeku programa. Upravo kvalitetna priprema čini vanjsko vrednovanje dodatnom potvrdom kvalitete rada, a ne prijetnjom.

Na kraju, posebna pozornost posvećena je ulozi andragoškog voditelja, koji nije tek administrativna podrška, nego nositelj kvalitete, stručni sugovornik te ključna osoba u provedbi programa i otklanjanju nepravilnosti. Njegova odgovornost obuhvaća nadzor nad dokumentacijom, praćenje kvalitete nastave, podršku nastavnicima i polaznicima te razvoj unutarnjeg sustava kvalitete.

Zaključno, poruka je prezentacije jasna – kvaliteta obrazovanja odraslih nije odgovornost jedne institucije, nego rezultat zajedničkog rada svih dionika. Ako želimo sustav koji odgovara potrebama ljudi i tržišta rada, tada stalno propitivanje i unaprjeđenje kvalitete mora postati zajednički prioritet.

PREGLED STANJA I RAZVOJNI PLANOV NA PODRUČJU OBRAZOVANJA ODRASLIH

**dr. sc. Mario Vučić, pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih
Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih**

Pitanje postoji li stvarna povezanost između znanstvenih rezultata i stanja u praksi jedno je od temeljnih pitanja obrazovnog sustava, a upravo njime započinje istraživanje koje je na XIV. MAS – andragoškoj konferenciji predstavio dr. sc. Mario Vučić. U fokusu je njegova rada odnos između sustava kvalitete u ustanovama za obrazovanje odraslih i konkretnih rezultata polaznika, čime se nastoji odgovoriti na pitanje koliko znanstvene spoznaje doista reflektiraju stvarnost u obrazovanju odraslih u Republici Hrvatskoj.

Riječ je o opsežnom istraživanju koje se bavi višerazinskom analizom utjecaja elemenata sustava kvalitete na rezultate polaznika formalnih programa obrazovanja odraslih. U istraživanje je uključeno ukupno sto ustanova, pri čemu su za svaku ustanovu prikupljeni podaci od ravnatelja, između pet i deset nastavnika te od deset do 25 polaznika obrazovnih programa. Takav pristup omogućio je uvid u sustav iz više perspektiva, odnosno iz kuta vodstva, nastavnog osoblja i samih polaznika.

dr. sc. Mario Vučić, pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Predmet istraživanja bio je usmjeren na percepciju, prisutnost i prepoznatljivost kvalitete rada ustanova za obrazovanje odraslih, pri čemu su ključni dionici sustava – ravnatelji, nastavnici i polaznici – dali svoje viđenje kvalitete rada. Analiza se usredotočila na tri temeljna područja: upravljanje ustanovom, nastavno osoblje i polaznike, uz istodobno ispitivanje njihove povezanosti s uspješnošću i zadovoljstvom polaznika.

Istraživanje je provedeno u razdoblju od 1. rujna 2023. do 15. listopada 2024. godine. Podaci od ravnatelja i nastavnika prikupljeni su u početnoj fazi, od 1. rujna do 31. listopada 2023., dok je prikupljanje podataka od polaznika trajalo dulje, sve do sredine listopada 2024. godine. Razlog su tomu specifičnosti sustava obrazovanja odraslih, u kojemu se programi ne provode istodobno, nego su prilagođeni potrebama i dinamici tržišta rada te samih polaznika.

U konačnici su prikupljeni odgovori iz 64 ustanove za obrazovanje odraslih, uključujući 63 cjelovita odgovora ravnatelja, 187 potpunih odgovora nastavnika te čak 1176 odgovora polaznika. Takav opseg podataka omogućio je detaljnu analizu odnosa između različitih elemenata sustava kvalitete i rezultata polaznika.

Rezultati istraživanja jasno pokazuju važnost sustavnog praćenja kvalitete. Utvrđena je povezanost između stavova ravnatelja i rezultata polaznika, što potvrđuje važnost upravljačkih struktura u oblikovanju obrazovnih ishoda. Drugim riječima, način na koji ravnatelji percipiraju i provode sustav kvalitete izravno utječe na uspješnost i zadovoljstvo polaznika. Upravo zato rezultati istraživanja trebali bi poslužiti kreatorima obrazovnih politika kao temelj za izgradnju kvalitetnog okvira vanjskog vrednovanja, koji će ravnateljima omogućiti učinkovitije upravljanje ustanovama.

Jedan od glavnih zaključaka nakon analize odnosi se na ulogu motivacije polaznika. Istraživanje pokazuje da je intrinzična motivacija najvažnija varijabla koja je pozitivno povezana sa svim promatranim rezultatima, uključujući zadovoljstvo, uspješnost i razinu kompetentnosti. Ti su rezultati u skladu s dosadašnjim istraživanjima, koja kontinuirano potvrđuju da unutarnja motivacija ima presudnu ulogu u postizanju obrazovnih ciljeva i kvalitetnih ishoda.

Uz motivaciju, važan je faktor i percipirana kvaliteta usluge iz perspektive polaznika. Ona je analizirana u dvije dimenzije – funkcionalnoj i transformativnoj kvaliteti. Rezultati pokazuju da obje dimenzije bitno utječu na rezultate polaznika, čime se dodatno potvrđuje početna pretpostavka da sustav upravljanja kvalitetom čini temelj razvoja i unaprjeđenja obrazovnih procesa, i na razini institucije i na razini pojedinca.

Istraživanje tako jasno povezuje teoriju i praksu, pokazujući da kvaliteta nije apstraktan koncept, nego konkretan čimbenik koji utječe na ishode obrazovanja. Upravo je u tom spoju znanstvenih spoznaja i stvarnog stanja ključ za daljnji razvoj sustava obrazovanja odraslih.

Osim što je predstavljena analiza rezultata, predstavljeni su i planovi aktivnosti do kraja 2026. godine, koji uključuju niz stručnih zbiivanja namijenjenih ustanovama u sustavu obrazovanja odraslih. Planirana su jednodnevna i

dvodnevna zbivanja s andragoškim temama u različitim dijelovima Hrvatske, uključujući Rabac, Beli Manastir, Crikvenicu, Trakošćan, Đurđevac i Veliku Goricu. Cilj je tih manifestacija dodatno osnažiti stručnjake u sustavu te potaknuti razmjenu znanja i iskustava.

Posebno se ističe i planirana konferencija za dionike, koja će se održati u Zagrebu u studenome 2026. godine, a na njoj će biti predstavljene detaljnije analize rezultata istraživanja PIAAC, jednog od najvažnijih međunarodnih istraživanja kompetencija odraslih.

Zaključno, istraživanje dr. sc. Marija Vučića jasno pokazuje da kvaliteta sustava obrazovanja odraslih nije samo pitanje formalnih standarda, nego kompleksan proces u kojem ključnu ulogu imaju upravljanje, motivacija i percepcija kvalitete iz perspektive svih dionika. Ako se ti elementi sustavno razvijaju i povezuju, moguće je postići višu razinu uspješnosti, zadovoljstva i kompetentnosti polaznika, što je u konačnici temelj razvoja cijelog sustava obrazovanja odraslih u Hrvatskoj.

FOKUS SKUPINE

ASOO, MZOM i EPALE NSS službe

sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom učenju te jačanje promidžbe i vidljivosti hrvatskih razvojnih planova u europskom kontekstu. Sudionici su razmotrili ključne izazove i mogućnosti unaprjeđenja sustava, uključujući potrebu za većom prilagodbom obrazovnih programa zahtjevima tržišta rada te učinkovitijoj primjeni digitalnih alata.

Zaključak je fokus skupine da daljnji razvoj sustava obrazovanja odraslih zahtijeva kontinuirano usklađivanje zakonodavnog okvira s promjenama na tržištu rada, uz istodobno jačanje digitalne infrastrukture i poticanje međunarodne suradnje kao ključnih čimbenika održivog napretka.

INFORMATIVNI CAFÉI S TEMOM „ZAJEDNIČKO ISKUSTVO ZA BOLJE OBRAZOVANJE ODRASLIH”

Stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Na Konferenciji su održani informativni *caféi* s temom „Zajedničko iskustvo za bolje obrazovanje odraslih”, koje su vodili stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Café s temom izrade programa obrazovanja odraslih u skladu s Hrvatskim klasifikacijskim okvirom vodio je tim u sljedećem sastavu: Heidi Cipriš Madunić, Ivo Tunjić, Snježana Bukvić i Mirjana Klobučar. *Caféom* vezanim za pripremu ustanove za postupak vanjskog vrednovanja te vrednovanja skupova ishoda učenja upravljali su Antonija Merdžan, Marta Galeković, Renata Heljić i Ivan Žižak (članovi Savjeta za stručno mišljenje o provedenim postupcima vanjskog vrednovanja ustanova), a *café* vezan za vrednovanje polaznika programa obrazovanja odraslih vodili su Dragana Štrkalj, Silvana Kotlar Dadić i Mateja Mandić.

„Skupovi ishoda učenja i standardi kvalifikacija kao podloga za programe obrazovanja odraslih usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom” naziv je informativnoga *caféa* koji su vodili Antonela Šimunović, Bojana Bodin Petrov, Klaudija Mustapić i Ana Knežević.

INFORMATIVNI PULT ERASMUS+ PROJEKTA EPALE I „AGENDE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH”

Na Konferenciji je bio postavljen informativni pult na kojem su predstavljeni Erasmus+ projekt EPALE te „Agenda za obrazovanje odraslih”.

Predstavници ustanova za obrazovanje odraslih iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore imali su priliku detaljno se upoznati s mogućnostima koje donosi Erasmus+ projekt EPALE – elektronička platforma za obrazovanje odraslih, te s ključnim smjernicama koje definira „Agenda za obrazovanje odraslih”. Istaknuta je njihova međusobna povezanost i važnost za unaprjeđenje kvalitete sustava cjeloživotnog učenja.

U središtu interesa bila je upravo platforma EPALE, digitalno mjesto okupljanja stručnjaka iz cijele Europe. Sudionici su mogli doznati da ta višjezična internetska zajednica omogućuje razmjenu znanja, primjera dobre prakse i stručnih sadržaja, ali i da služi kao konkretan alat za razvoj i provedbu Erasmus+ projekata.

Posebna pozornost posvećena je mogućnostima umrežavanja. Predstavnicima ustanova prikazano je na koji način putem EPALE-a mogu pronaći međunarodne partnere, razvijati projektne ideje i uključiti se u suradnje koje vode prema financiranju iz europskih fondova. Istaknuto je i da platforma nudi prostor za predstavljanje vlastitih rezultata i jačanje vidljivosti institucija na europskoj razini.

Osim operativnih aspekata, razgovor je obuhvatio i širi strateški okvir razvoja sektora s pomoću „Agende za obrazovanje odraslih”. Svi zainteresirani upoznati su s glavnim ciljevima te europske inicijative, među kojima se ističu povećanje sudjelovanja odraslih u obrazovanju, posebno ranjivih skupina, te razvoj osnovnih i digitalnih vještina potrebnih za suvremeno tržište rada.

Istaknuta je i važnost podizanja kvalitete sustava, uključujući profesionalizaciju andragoških djelatnika, razvoj standarda u ustanovama te modernizaciju programa obrazovanja odraslih. Upravo u tom kontekstu EPALE je predstavljen kao ključan alat koji omogućuje razmjenu iskustava i prijenos inovativnih rješenja u praksu.

Jasno je istaknuto da „Agenda za obrazovanje odraslih” definira smjer razvoja na europskoj razini, dok EPALE i program Erasmus+ pružaju konkretne mehanizme za provedbu tih ciljeva. Sudionici su tako dobili cjelovit uvid u to kako strateški dokumenti i digitalni alati zajedno oblikuju budućnost obrazovanja odraslih.

Za predstavnike ustanova iz regije takve su informacije posebno važne jer otvaraju prostor za jače uključivanje u europske procese, razvoj međunarodnih partnerstava i podizanje kvalitete obrazovnih usluga.

[illegible]

Radi dublje analize i prikupljanja konkretnih prijedloga za unaprjeđenje zakonodavnog okvira organizirane su četiri radionice koje su vodili stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Radionica 1: Sustav osiguranja kvalitete (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Antonija Merdžan, Andrea Kovačević, Marta Galeković (ASOO) i Ivana Pilko Čunčić, načelnica Sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih u MZOM-u

Radionica 2.: Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Heidi Cipriš Madunić, dr. sc. Marija Pavkov (ASOO) i Tajna Čorak, voditeljica Odjela za obrazovanje odraslih u MZOM-u

Radionica 3.: Standardi u ustanovama za obrazovanje odraslih i programi obrazovanja odraslih, Dragica Kovčalić, Ivo Tunjić i Dragana Štrkalj (ASOO)

Radionica 4.: Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Snježana Bukvić, Silvana Kotlar Dadić i Mateja Mandić (ASOO)

Radionice su bile tematski usmjerene na tri ključna područja: sustav osiguravanja kvalitete, andragošku dokumentaciju i digitalizaciju te standarde u ustanovama za obrazovanje odraslih i programe obrazovanja odraslih.

Otvorile su niz ključnih pitanja vezanih za izmjene Zakona o obrazovanju odraslih, pri čemu su u fokusu bile teme sustava osiguravanja kvalitete, digitalizacije, andragoške dokumentacije te standarda u ustanovama i programima obrazovanja odraslih. Sudionici – predstavnici ustanova, stručnjaci i praktičari – u strukturiranoj su raspravi iznijeli konkretne probleme u provedbi postojećih propisa, ali i prijedloge za njihovo unaprjeđenje.

Radionice su bile organizirane kao interaktivni proces prikupljanja povratnih informacija s terena, pri čemu su sudionici odgovarali na ključna pitanja: u kojoj su mjeri pojedine odredbe Zakona izazovi za provedbu na razini ustanove, koji su razlozi tomu, koje su konkretne odredbe problematične te kako ih izmijeniti. Poseban naglasak stavljen je na potrebu preciznog navođenja članaka i stavaka koji stvaraju poteškoće, ali i na iznošenje konkretnih rješenja.

Sustav osiguravanja kvalitete – između teorije i prakse

Najopsežnija rasprava vodila se o sustavu osiguravanja kvalitete, definiranome u člancima 23. do 28. Zakona. Iako je zakonodavni okvir postavljen ambiciozno, sudionici su upozorili na znatan raskorak između normativnih zahtjeva i stvarnih kapaciteta ustanova.

Prema odredbama Zakona, sustav kvalitete obuhvaća unutarnje i vanjsko vrednovanje, kontinuirano samovrednovanje, nadzorne mehanizme te praćenje putem informacijskog sustava. Ustanove su obvezne redovito provoditi samovrednovanje i izrađivati izvješća, dok Agencija provodi vanjsko vrednovanje i donosi ocjenu razine kvalitete – od vrlo visoke do nezadovoljavajuće.

Upravo u tom dijelu sudionici su istaknuli niz izazova. Kao ključni problemi izdvojeni su složenost postupaka, nedovoljno razumijevanje kriterija vrednovanja, opterećenje administracijom te nedostatak iskustva i alata za operativnu provedbu samovrednovanja. Posebno su problematizirani rokovi, obveze izvještavanja i postupci prigovora na nalaze vanjskog vrednovanja.

Dodatni su izazov i posljedice ocjene kvalitete. Ustanove koje dobiju nezadovoljavajuću ocjenu suočavaju se s ograničenjima u radu, obvezom provedbe mjera unaprjeđenja, a u krajnjem slučaju i trajnom zabranom izvođenja programa. Sudionici su upozorili da takav sustav, iako nužan za osiguranje standarda, može imati i destimulirajući učinak ako nije popraćen jasnim kriterijima i podrškom ustanovama.

Digitalizacija kao nužnost, ali i izazov

Digitalizacija je prepoznata kao jedan od ključnih smjerova razvoja sustava obrazovanja odraslih, osobito zbog uloge informacijskog sustava koji podupire procese samovrednovanja i vanjskog vrednovanja. Sustav poput NISOO-a zamišljen je kao alat za praćenje rada ustanova i transparentnost podataka.

No sudionici su upozorili da digitalna infrastruktura još nije potpuno funkcionalna ili prilagođena stvarnim potrebama korisnika. Istaknuta je potreba za jednostavnijim, intuitivnijim i interoperabilnim rješenjima koja će smanjiti administrativno opterećenje, a ne ga dodatno povećati. Digitalizacija ne smije biti sama sebi svrha, nego alat za učinkovitije upravljanje kvalitetom.

Andragoška dokumentacija – između kontrole i preopterećenja

Jedan od najčešće isticanih problema odnosi se na opseg i složenost andragoške dokumentacije. Sudionici su upozorili na prevelik broj obrazaca, evidencija i izvješća koja se traže od ustanova, često bez jasne dodane vrijednosti za kvalitetu obrazovnog procesa.

Istaknuta je potreba za standardizacijom i racionalizacijom dokumentacije, uz jasne smjernice što je nužno, a što se može pojednostavniti ili digitalizirati. Kao jedan od ključnih prijedloga istaknuto je uvođenje jedinstvenih digitalnih obrazaca i sustava koji bi omogućili automatsku obradu i razmjenu podataka.

Standardi u ustanovama i programima – potreba za većom primjenjivošću

Rasprava o standardima u ustanovama i programima obrazovanja odraslih dodatno je otvorila pitanje njihove stvarne primjenjivosti. Iako se standardi temelje na Hrvatskome kvalifikacijskom okviru i usmjereni su na ishode učenja, sudionici su upozorili da su često previše kompleksni i nedovoljno prilagođeni realnim uvjetima rada.

Posebno je istaknuta potreba za boljim povezivanjem standarda s potrebama tržišta rada, ali i za većom fleksibilnošću u njihovoj provedbi.

Prijedlozi i dobra praksa s terena

Radionice su rezultirale nizom konkretnih prijedloga za izmjene zakonskoga i podzakonskog okvira. Među najčešćim preporukama ističu se pojednostavnjenje procedura, preciziranje nejasnih odredaba, smanjenje administrativnog opterećenja te jačanje savjetodavne uloge nadležnih institucija.

Sudionici su također podijelili primjere dobre prakse iz svojih ustanova, osobito u području organizacije samovrednovanja, primjene digitalnih alata i povezivanja s tržištem rada. Ti primjeri mogu poslužiti kao model za razvoj učinkovitijeg sustava koji će biti usmjeren na kvalitetu, ali i održivost.

Radionice su pokazale da sustav obrazovanja odraslih u Hrvatskoj ima postavljene dobre temelje, ali da zahtijeva dodatnu doradu kako bi bio potpuno funkcionalan. Ključni izazov ostaje uspostaviti ravnotežu između kontrole kvalitete i operativne izvedivosti, uz snažniju digitalnu podršku i smanjenje administrativnih prepreka.

Poruka s terena je jasna: bez aktivnog uključivanja ustanova teško je očekivati učinkovitu provedbu reformi. Upravo su zato ovakve radionice važan korak prema stvaranju kvalitetnijeg sustava obrazovanja odraslih.

Popis izlagača i voditelja radionica:

Ivana Pilko Čunčić, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Ana Majurić, Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Juraj Ciglencečki, Agencija za mobilnost i programe Europske unije

dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof., Filozofski fakultet u Splitu

Martina Crnković, MediarTEM AI d. o. o.

Filip Macukić, MediarTEM AI d. o. o.

dr. sc. Mario Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Dragica Kovčalić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Heidi Cipriš Madunić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

dr. sc. Marija Pavkov, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Dragana Štrkalj, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Antonija Merdžan, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Snježana Bukvić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Mateja Mandić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Antonela Šimunović, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Bojana Bodin Petrov, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Mirjana Klobučar, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Silvana Kotlar Dadić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ivo Tunjić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ana Knežević, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Klaudija Mustapić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Renata Heljić, vanjski stručnjak

Ivan Žižak, vanjski stručnjak

Marina Režek Cvetko, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

EVALUACIJSKO IZVJEŠĆE

dr. sc. Marija Pavkov i Josip Ivoš

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Analiza se temelji na povratnim informacijama prikupljenima evaluacijskim obrascem koji su popunili sudionici XIV. MAS - andragoške konferencije održane od 15. do 17. travnja 2026. u Brelima. Cilj je bio ispitati zadovoljstvo sudionika organizacijom i programom Konferencije te prikupiti njihove prijedloge i zapažanja za pripremu budućih Konferencija.

Evaluacijski obrazac obuhvatio je sljedeća područja:

1. ulogu sudionika (zaposlenici i suradnici ustanova, ravnatelji, andragoški voditelji, nastavnici, stručni suradnici, predavači, treneri i dr.)
2. prethodno sudjelovanje na MAS – andragoškim konferencijama
3. termin održavanja, jasnoću i pravodobnost uputa, dostupnost informacija te organizaciju smještaja i prehrane
4. ispunjenost očekivanja sudionika
5. zadovoljstvo informativnim caféima, radionicama i predavanjima
6. procjenu novih znanja i informacija te mogućnosti njihove primjene u svakodnevnom radu ustanove.

Na Konferenciji je sudjelovalo dvjesto osoba, a evaluacijski obrazac ispunilo je njih 119, odnosno 59,50 posto svih sudionika. Takav odziv daje dobru osnovu za uvid u iskustva sudionika koji su odgovorili na anketu.

Odgovori su prikupljeni anonimno i povjerljivo. Tako su sudionici mogli slobodno iznijeti svoja iskustva, ocjene i prijedloge, a organizatori su dobili podlogu za prepoznavanje područja u kojima Konferenciju vrijedi dodatno unaprijediti.

U nastavku su prikazani rezultati po pojedinim područjima, zajedno sa statističkim podacima i komentarima sudionika.

IDENTIFICIRANJE ULOGA ANKETIRANIH SUDIONIKA

U ovom se poglavlju analiziraju:

- *uloge u kojima su ispitanici sudjelovali na XIV. MAS – andragoškoj konferenciji*
- *udio ispitanika koji su prvi put sudjelovali na XIV. MAS – andragoškoj konferenciji.*

Broj anketiranih sudionika i njihova uloga

Gotovo svi ispitanici pripadali su skupini zaposlenika i suradnika ustanova registriranih za obrazovanje odraslih. Njihov udio iznosio je 95,8 posto, a među njima su ravnatelji, andragoški voditelji, nastavnici, stručni suradnici, predavači i drugi andragoški djelatnici zaposleni u ustanovama za obrazovanje odraslih ili upisani u AZUP.

U kategoriju „Ostalo” svrstano je 3,36 posto ispitanika, dok su stručnjaci koji se bave razvojem i provedbom obrazovnih politika činili 0,84 posto ispitanika.

Struktura ispitanika pokazuje da je Konferencija ponajprije okupila svoju osnovnu ciljnu skupinu – osobe koje neposredno rade u sustavu obrazovanja odraslih. XIV. MAS bio je, prema tome, ponajprije usmjeren na praktičare i stručnjake iz sustava obrazovanja odraslih.

OCJENA TERMINA ODRŽAVANJA, UPUTA I INFORMACIJA ZA SUDIONIKE

U ovom se poglavlju analiziraju:

- termin održavanja XIV. MAS – andragoške konferencije
- jasnoća i pravodobnost dobivenih uputa
- zadovoljstvo informacijama namijenjenima sudionicima.

Termin (datum) održavanja Konferencije

Pitanje: *Koliko vam odgovara termin (datum) održavanja Konferencije?*

Odabrani termin odgovarao je velikoj većini ispitanika. Njih 82,35 posto navelo je da im termin savršeno odgovara.

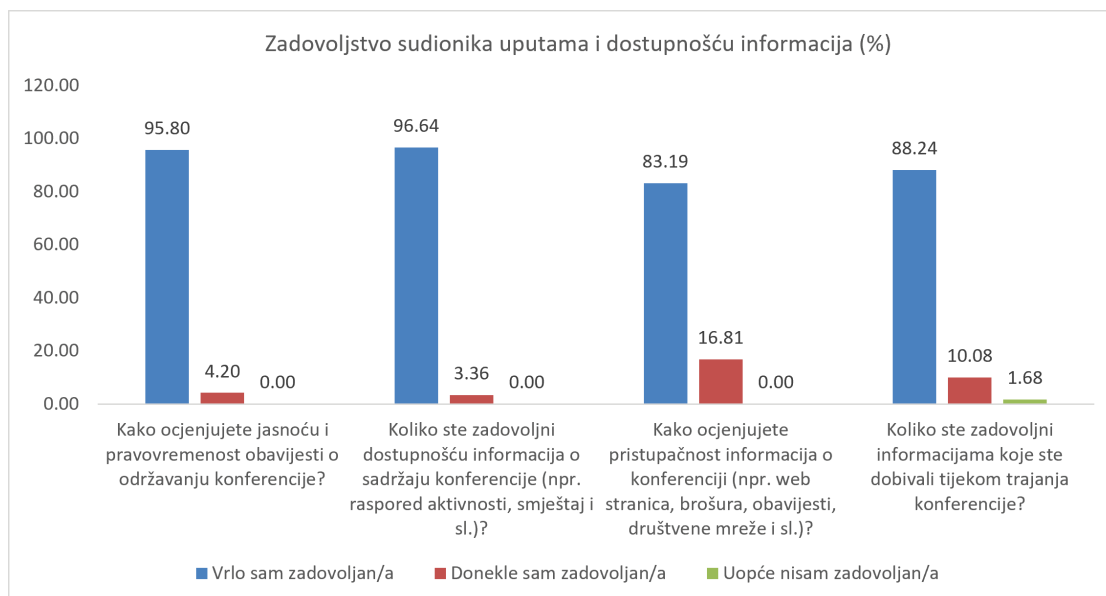
Kasniji termin, u drugoj polovici travnja ili u svibnju, više bi odgovarao 10,08 posto ispitanika, a raniji termin, u ožujku, njih 5,04 posto.

Rezultati ne upućuju na izraženu potrebu za promjenom uobičajenog termina održavanja Konferencije. Ipak, pri budućem planiranju vrijedi pratiti razloge zbog kojih dio sudionika predlaže raniji ili kasniji termin.

Zadovoljstvo uputama i dostupnošću informacija

Pitanje: *Koliko ste zadovoljni uputama i dostupnošću informacija?*

Odgovori na pitanja o uputama i dostupnosti informacija prikazani su u nastavku.

Sudionici su vrlo povoljno ocijenili sve promatrane aspekte informiranja prije i u tijeku Konferencije.

1. Jasnoća i pravodobnost obavijesti o održavanju Konferencije

Jasnoćom i pravodobnošću obavijesti bilo je vrlo zadovoljno 95,80 posto sudionika, a donekle zadovoljno njih 4,20 posto. Nezadovoljnih sudionika nije bilo.

Rezultati pokazuju da su obavijesti uglavnom stizale pravodobno i bile dovoljno jasne za pripremu sudjelovanja. Budući da obrazac nije sadržavao dodatno otvoreno pitanje, iz ovih se podataka ne mogu utvrditi razlozi djelomičnog zadovoljstva.

2. Dostupnost informacija o sadržaju Konferencije

Dostupnošću informacija o programu, rasporedu, smještaju i drugim organizacijskim pitanjima bilo je vrlo zadovoljno 96,64 posto sudionika, a donekle zadovoljno njih 3,36 posto. Nezadovoljnih sudionika nije bilo.

Riječ je o najbolje ocijenjenu području informiranja. Informacije su većini sudionika bile lako dostupne i dovoljne za pripremu dolaska na Konferenciju.

3. Pristupačnost informacija o Konferenciji

Pristupačnošću informacija na mrežnim stranicama, u brošurama, obavijestima i na društvenim mrežama bilo je vrlo zadovoljno 83,19 posto sudionika, a donekle zadovoljno njih 16,81 posto. Nezadovoljnih sudionika nije bilo.

U ovom je području zabilježen najveći udio odgovora „donekle sam zadovoljan/zadovoljna”. To opravdava dodatnu provjeru preglednosti digitalnih sadržaja i jednostavnosti pronalaženja informacija na pojedinim komunikacijskim kanalima.

4. Informacije u tijeku Konferencije

Informacijama dobivenima u tijeku Konferencije bilo je vrlo zadovoljno 88,24 posto ispitanika, donekle zadovoljno njih 10,08 posto, a nezadovoljno 1,68 posto.

Ocjene su i u ovom području vrlo dobre, ali su nešto slabije nego za informacije dostupne prije Konferencije. U idućoj evaluaciji bilo bi korisno provjeriti jesu li lošije ocjene povezane s promjenama rasporeda, logističkim obavijestima ili drugim uputama na Konferenciji.

Zadovoljstvo planom i rasporedom aktivnosti

Pitanja: Koliko ste zadovoljni planom i rasporedom aktivnosti Konferencije? Kako ocjenjujete pridržavanje plana i rasporeda na Konferencije? Koliko ste zadovoljni organizacijom otvaranja Konferencije? Koliko ste zadovoljni načinom zatvaranja Konferencije?

Plan, raspored i organizacija konferencijskih aktivnosti dobili su vrlo dobre ocjene. U svim je promatranim područjima više od 85 posto ispitanika bilo vrlo zadovoljno.

1. Zadovoljstvo planom i rasporedom aktivnosti

Planom i rasporedom aktivnosti bilo je vrlo zadovoljno 87,39 posto sudionika, donekle zadovoljno 11,76 posto, a nezadovoljno njih 0,84 posto.

Većina sudionika dobro je prihvatila raspored aktivnosti. Za preciznije tumačenje lošijih ocjena u budućoj bi evaluaciji trebalo ponuditi mogućnost komentara o trajanju sadržaja, rasporedu tema te odnosu stručnoga i neformalnog dijela programa.

2. Pridržavanje plana i rasporeda na Konferenciji

Pridržavanjem unaprijed utvrđenog plana i rasporeda bilo je vrlo zadovoljno 92,44 posto sudionika, a donekle zadovoljno njih 7,56 posto. Nezadovoljnih sudionika nije bilo.

Ti odgovori pokazuju da je program uglavnom proveden prema najavljenom rasporedu, što je sudionicima olakšalo praćenje Konferencije.

3. Organizacija otvaranja Konferencije

Među promatranim je aspektima organizacija otvaranja dobila je najviše ocjene: 94,96 posto sudionika bilo je vrlo zadovoljno, 3,36 posto donekle zadovoljno, a njih 1,68 posto nezadovoljno.

Otvaranje je, prema ocjenama većine sudionika, bilo dobro organizirano. Budući da nisu prikupljena obrazloženja ocjena, razloge pojedinačnih nezadovoljnih odgovora nije moguće pouzdano utvrditi.

4. Organizacija zatvaranja Konferencije

Načinom zatvaranja bilo je vrlo zadovoljno 85,71 posto sudionika, donekle zadovoljno 12,61 posto, a nezadovoljno 1,68 posto.

Zatvaranje je dobilo nešto niži udio najviših ocjena od ostalih promatranih dijelova programa. U budućoj evaluaciji vrijedi ispitati očekuju li sudionici sadržajniji osvrt na obrađene teme, više prostora za interakciju ili jasnije informacije o daljnjim aktivnostima.

ZADOVOLJSTVO INFORMATIVNIM CAFÉIMA, RADIONICAMA I PREDAVANJIMA

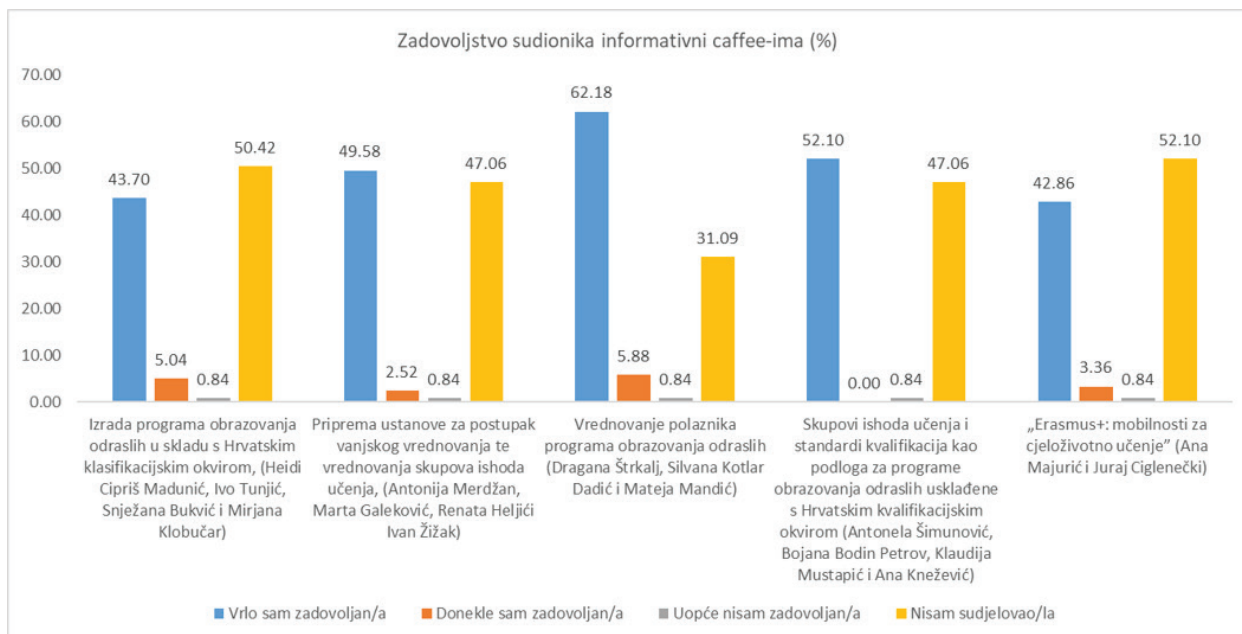
Zadovoljstvo provedbom i sadržajem informativnih caféa

U ovom se potpoglavlju analizira zadovoljstvo informativnim caféima održanima prvog dana Konferencije, 15. travnja 2026.

- *Zadovoljstvo organizacijom informativnih caféa (prvi dan, 15. travnja 2026.)*

Teme informativnih caféa:

- *Izrada programa obrazovanja odraslih u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (Heidi Cipriš Madunić, Ivo Tunjić, Snježana Bukvić i Mirjana Klobučar)*
- *Priprema ustanove za postupak vanjskog vrednovanja te vrednovanja skupova ishoda učenja (Antonija Merdžan, Marta Galeković, Renata Heljić i Ivan Žižak)*
- *Vrednovanje polaznika programa obrazovanja odraslih (Dragana Štrkalj, Silvana Kotlar Dadić i Mateja Mandić)*
- *Skupovi ishoda učenja i standardi kvalifikacija kao podloga za programe obrazovanja odraslih usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (Antonela Šimunović, Bojana Bodin Petrov, Klaudija Mustapić i Ana Knežević)*
- *Erasmus+: mobilnosti za cjeloživotno učenje (Ana Majurić i Juraj Ciglencečki)*

Informativni *caféi* dobro su ocijenjeni među sudionicima koji su ih pohađali. Budući da se nisu svi uključili u svaki *café*, pri tumačenju rezultata potrebno je razlikovati udio svih ispitanika od udjela zadovoljnih među onima koji su sudjelovali.

1. Izrada programa obrazovanja odraslih u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom

U ovom je informativnom *caféu* sudjelovalo 49,58 posto ispitanika, dok 50,42 posto nije sudjelovalo. Od svih ispitanika njih 43,70 posto bilo je vrlo zadovoljno, 5,04 posto donekle zadovoljno, a 0,84 posto nezadovoljno.

Ocjene sudionika koji su pohađali ovaj *café* bile su pretežito dobre, a tema je očito bila važna dijelu stručnjaka iz područja obrazovanja odraslih.

2. Priprema ustanove za postupak vanjskog vrednovanja te vrednovanje skupova ishoda učenja

U aktivnosti je sudjelovalo 52,94 posto ispitanika, a njih 47,06 posto nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 49,58 posto bilo je vrlo zadovoljno, 2,52 posto donekle zadovoljno, a njih 0,84 posto nezadovoljno.

Dobre ocjene pokazuju da je tema pripreme za vanjsko vrednovanje i vrednovanja skupova ishoda učenja bila korisna sudionicima koji su odabrali taj *café*.

3. Vrednovanje polaznika programa obrazovanja odraslih

Ovaj je informativni *café* imao najveći odziv među ponuđenim temama. Sudjelovalo je 68,90 posto ispitanika, a 31,09 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 62,18 posto bilo je vrlo zadovoljno, 5,88 posto donekle zadovoljno, a 0,84 posto nezadovoljno.

Odziv i ocjene pokazuju velik interes za vrednovanje polaznika. Tu bi temu vrijedilo zadržati i dalje razvijati u budućim programima stručnog usavršavanja.

4. Skupovi ishoda učenja i standardi kvalifikacija kao podloga za programe obrazovanja odraslih usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom

U aktivnosti je sudjelovalo 52,94 posto ispitanika, a 47,06 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 52,10 posto bilo je vrlo zadovoljno, nitko nije odabrao odgovor „donekle sam zadovoljan/zadovoljna”, a 0,84 posto bilo je nezadovoljno.

Gotovo svi ispitanici koji su pohađali ovaj café odabrali su najvišu ocjenu zadovoljstva.

5. Erasmus+: mobilnosti za cjeloživotno učenje

U informativnom *caféu* o mobilnostima Erasmus+ sudjelovalo je 47,90 posto ispitanika, a 52,10 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 42,86 posto bilo je vrlo zadovoljno, 3,36 posto donekle zadovoljno, a 0,84 posto nezadovoljno. Jedan sudionik nije odgovorio na pitanje o zadovoljstvu ovim informativnim *caféom*.

Odziv je bio nešto slabiji nego za teme povezane s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom i vrednovanjem, ali su ocjene sudionika koji su pohađali café bile pretežito povoljne.

Zadovoljstvo radionicama

U ovom se potpoglavlju analizira zadovoljstvo radionicama održanima trećeg dana Konferencije, 17. travnja 2026.

- *Zadovoljstvo radionicama (treći dan, 17. travnja 2026.)*

Radionice:

- *Radionica 1: Sustav osiguranja kvalitete (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Antonija Merdžan, Andrea Kovačević i Marta Galeković*
- *Radionica 2: Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Heidi Cipriš Madunić i dr. sc. Marija Pavkov*
- *Radionica 3: Standardi u ustanovama za obrazovanje odraslih i programi obrazovanja odraslih, Dragica Kovčalić, Ivo Tunjić i Dragana Štrkalj*
- *Radionica 4: Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru), Snježana Bukvić, Silvana Kotlar Dadić i Mateja Mandić*

Sudionici koji su pohađali pojedine radionice uglavnom su bili zadovoljni njihovim sadržajem i izvedbom. Visok udio odgovora „nisam sudjelovao/sudjelovala” potrebno je promatrati u kontekstu paralelnog održavanja radionica i različitih profesionalnih interesa.

1. Radionica 1: Sustav osiguranja kvalitete

Radionicu „Sustav osiguranja kvalitete (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru)” pohađalo je 39,49 posto ispitanika, a 60,51 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 35,29 posto bilo je vrlo zadovoljno, a 4,20 posto donekle zadovoljno. Nezadovoljnih odgovora nije bilo.

Ocjene sudionika koji su pohađali radionicu bile su povoljne, a nijedan ispitanik nije izrazio nezadovoljstvo.

2. Radionica 2: Andragoška dokumentacija i digitalizacija

Radionicu „Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru)” pohađalo je 36,97 posto ispitanika, a 63,03 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 28,57 posto bilo je vrlo zadovoljno, 7,56 posto donekle zadovoljno, a 0,84 posto nezadovoljno.

U odnosu na ostale radionice ova ima nešto veći udio djelomično zadovoljnih sudionika. Razloge nije moguće utvrditi iz zatvorenih odgovora, pa bi ih u budućoj evaluaciji trebalo dodatno ispitati.

3. Radionica 3: Standardi u ustanovama za obrazovanje odraslih i programi obrazovanja odraslih

Na radionici o standardima u ustanovama za obrazovanje odraslih i programima obrazovanja odraslih sudjelovalo je 40,33 posto ispitanika, a 59,67 posto ih nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 35,29 posto bilo je vrlo zadovoljno, a 5,04 posto donekle zadovoljno. Nezadovoljnih nije bilo. Jedan sudionik nije odgovorio na pitanje o zadovoljstvu ovom radionicom.

Ocjene sudionika radionice bile su dobre, osobito zato što nije zabilježen nijedan odgovor sudionika koji je bio nezadovoljan.

4. Radionica 4: Andragoška dokumentacija i digitalizacija

Radionica „Andragoška dokumentacija i digitalizacija (analiza i prostor za unaprjeđenje u zakonskom okviru)” imala je najmanji odziv. Sudjelovalo je 26,89 posto ispitanika, a njih 73,11 posto nije sudjelovalo. Od svih ispitanika 23,53 posto bilo je vrlo zadovoljno, a 3,36 posto donekle zadovoljno. Nezadovoljnih sudionika nije bilo. Jedan sudionik nije odgovorio na pitanje o zadovoljstvu ovom radionicom.

Iako je odziv bio najmanji, ispitanici koji su pohađali radionicu ocijenili su je dobro. Sam podatak o nesudjelovanju ne pokazuje zbog čega sudionici nisu odabrali ovu radionicu.

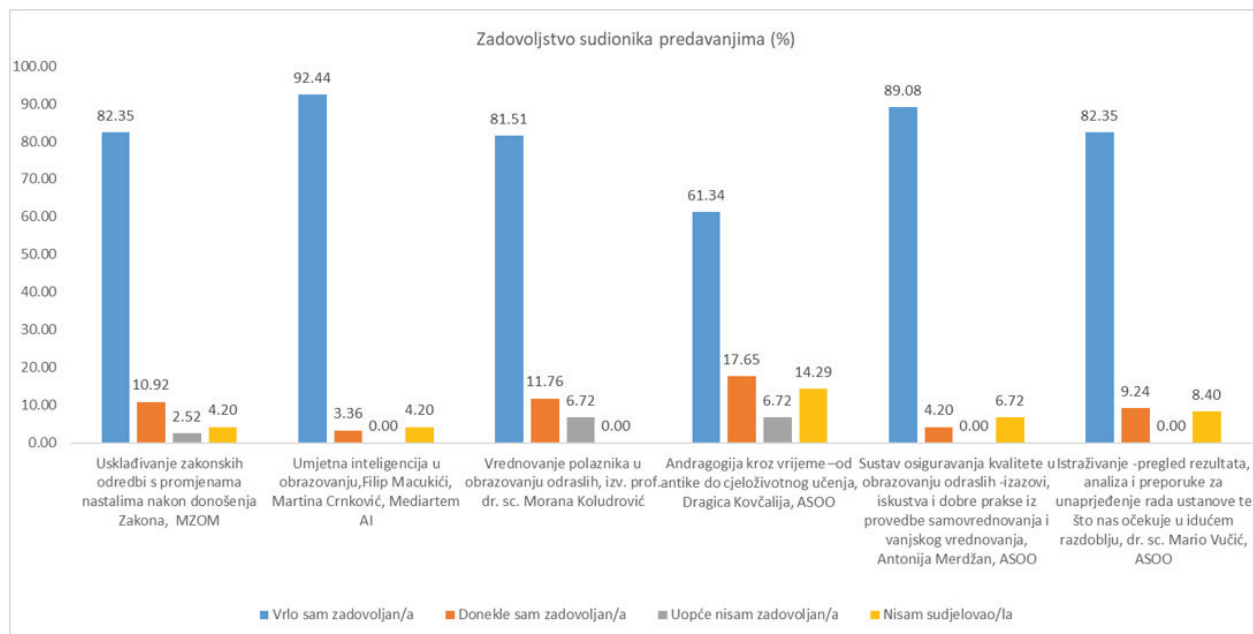
Zadovoljstvo predavanjima

U ovom se potpoglavlju analizira zadovoljstvo predavanjima održanima drugoga i trećega dana Konferencije, 16. i 17. travnja 2026.

- *Zadovoljstvo predavanjima (drugi i treći dan, 16. i 17. travnja 2026.)*

Predavanja:

- *Usklađivanje zakonskih odredbi s promjenama nastalima nakon donošenja Zakona, MZOM*
- *Umjetna inteligencija u obrazovanju, Filip Macukić i Martina Crnković, Mediartem AI*
- *Vrednovanje polaznika u obrazovanju odraslih, dr. sc. Morana Koludrović, izv. prof.*
- *Andragogija kroz vrijeme – od antike do cjeloživotnog učenja, Dragica Kovčalić, ASOO*
- *Sustav osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih – izazovi, iskustva i dobre prakse iz provedbe samovrednovanja i vanjskog vrednovanja, Antonija Merdžan, ASOO*
- *Istraživanje – pregled rezultata, analiza i preporuke za unaprjeđenje rada ustanove te očekivanja za iduće razdoblje, dr. sc. Mario Vučić, ASOO*

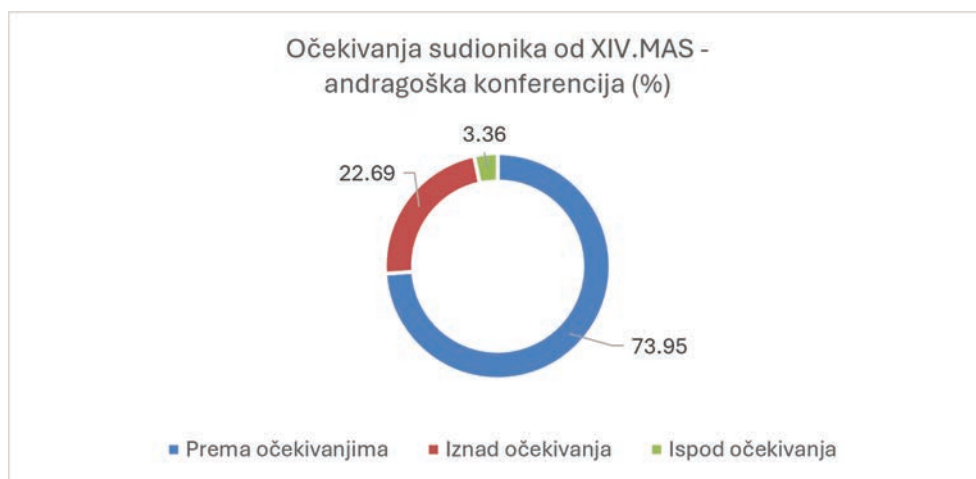
Predavanja su dobila vrlo povoljne ocjene. Većina je imala udio vrlo zadovoljnih ispitanika veći od osamdeset posto, uz razlike u odzivu i raspodjeli ostalih odgovora.

OČEKIVANJA SUDIONIKA OD XIV. MAS – ANDRAGOŠKE KONFERENCIJE

U ovom se poglavlju analizira u kojoj su mjeri ispunjena očekivanja sudionika XIV. MAS – andragoške konferencije.

- Ispunjenost očekivanja sudionika XIV. MAS – andragoške konferencije

Pitanje: Jesu li vaša očekivanja od XIV. MAS – andragoške konferencije ispunjena?

Odgovori pokazuju da je Konferencija ispunila ili nadmašila očekivanja velike većine ispitanika.

Najveći udio ispitanika, njih 73,95 posto, procijenio je da je konferencija bila u skladu s njihovim očekivanjima.

Za 22,69 posto ispitanika Konferencija je bila iznad očekivanja.

Konferenciju je ispod očekivanja ocijenilo 3,36 posto ispitanika.

Prema tome, Konferencija je ispunila ili nadmašila očekivanja 96,64 posto ispitanika.

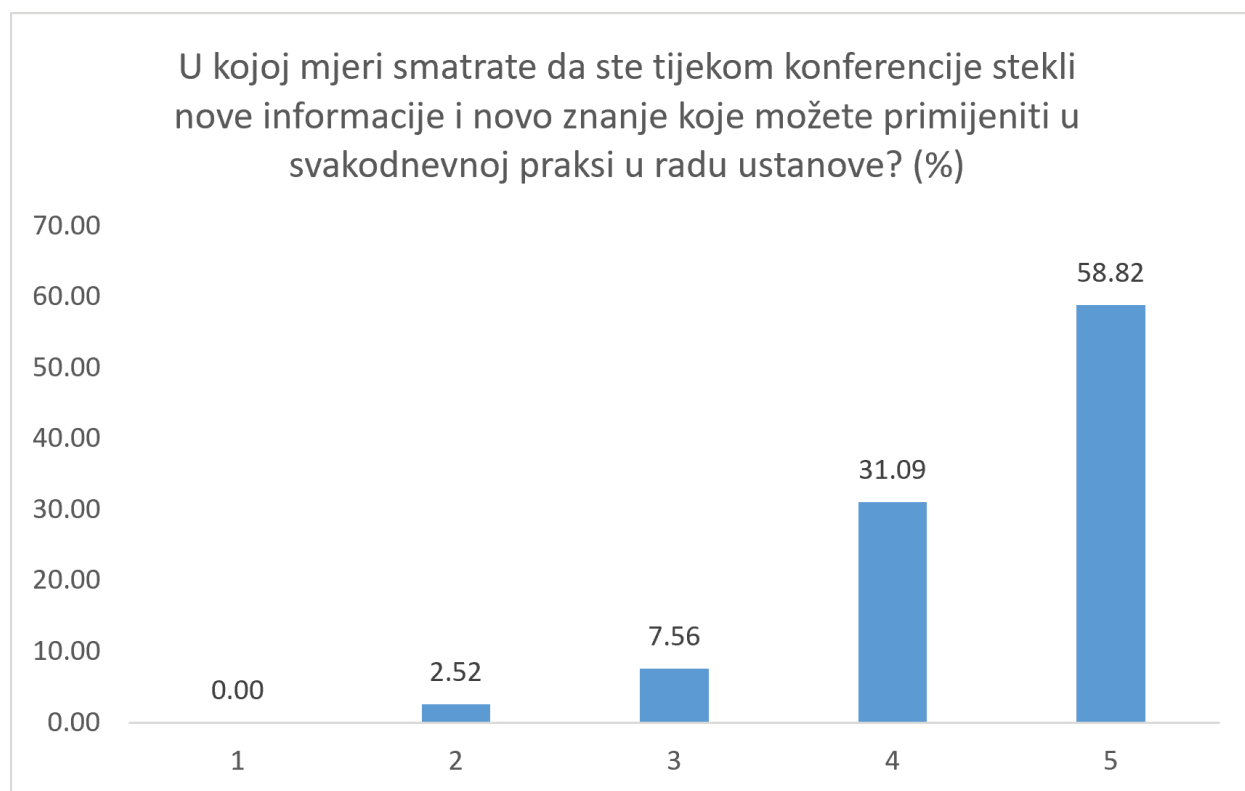
PRIMJENJIVOST NOVIH ZNANJA I PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE KONFERENCIJE

Procjena primjenjivosti novih znanja u radu ustanove

U ovom se potpoglavlju analizira procjena sudionika o novim informacijama i znanjima stečenima na Konferenciji te mogućnosti njihove primjene u svakodnevnom radu ustanova.

- *Procjena stjecanja novih informacija i znanja te njihove primjene u svakodnevnom radu ustanove*

Pitanje: U kojoj mjeri smatrate da ste na Konferenciji stekli nove informacije i znanja koja možete primijeniti u svakodnevnom radu ustanove?

Za procjenu stručne vrijednosti Konferencije važno je u kojoj mjeri sudionici stečene informacije i znanja smatraju primjenjivima u svakodnevnom radu. Ocjene su u tom području vrlo dobre.

Rezultati pokazuju da je Konferencija ostvarila jednu od svojih osnovnih svrha: pružiti sudionicima nova znanja, informacije i primjere koji se mogu primijeniti u radu ustanova za obrazovanje odraslih. Prosječna ocjena 4,46 i udio od 89,91 posto ocjena 4 i 5 potvrđuju visoku procijenjenu uporabnu vrijednost programa.

Komentari, pohvale, prijedlozi i zapažanja o XIV. MAS – andragoškoj konferenciji

Pitanje: Molimo vas da podijelite dodatne komentare, pohvale, prijedloge i zapažanja o XIV. MAS – andragoškoj konferenciji

Komentari i prijedlozi mogu se razvrstati u šest tematskih područja.

1. Organizacija Konferencije i logistika

Najveći broj komentara sadržava pohvale organizaciji Konferencije. Sudionici navode dobru pripremu i provedbu, pravodobno informiranje, dostupnost djelatnika ASOO-a i ugodnu atmosferu. Posebno ističu ljubaznost djelatnika na info-pultu te njihovu otvorenost za pitanja i razgovor.

Prijedlozi:

- razmotriti organiziran društveni događaj, poput izleta ili zajedničkog druženja
- pri odabiru termina uzeti u obzir druge relevantne stručne skupove, primjerice CUC
- razmotriti dodatno zbivanje MAS – andragoške konferencije u jesenskom razdoblju radi tema povezanih s novim pravilnicima i zakonskim izmjenama.

2. Sadržaj programa i odabir tema

Sudionici vrlo povoljno ocjenjuju izbor tema, njihovu aktualnost i povezanost s izazovima u sustavu obrazovanja odraslih. Posebno izdvajaju:

- umjetnu inteligenciju u obrazovanju
- osiguravanje kvalitete
- vanjsko vrednovanje
- andragošku dokumentaciju i digitalizaciju
- zakonske izmjene i njihovu primjenu u praksi.

Dio sudionika želio bi više sadržaja koji nude konkretna rješenja za aktualne izazove ustanova za obrazovanje odraslih.

Prijedlozi:

- uključiti više praktičnih primjera u stručna izlaganja
- dati više prostora primjerima dobre prakse iz ustanova
- smanjiti udio teorijskih i povijesnih tema koje nisu neposredno povezane s aktualnim izazovima sustava
- uključiti više međunarodnih predavača iz europskih zemalja radi usporedbe iskustava i načina rada.

3. Radionice i interaktivni oblici rada

Sudionici posebno povoljno ocjenjuju radionice i aktivnosti koje omogućuju razmjenu iskustava, raspravu i aktivno sudjelovanje. U nekoliko je komentara navedeno da su radionice bile najkorisniji dio programa.

Prijedlozi:

- predvidjeti više vremena za raspravu i rad u radionicama
- omogućiti sudjelovanje na većem broju radionica
- dodatno razraditi pojedine radionice kako bi bile što primjenjivije u praksi
- zadržati i dalje razvijati interaktivne oblike rada.

4. Informativni *café*

Informativni *café* ocijenjeni su kao koristan format koji omogućuje neposredan razgovor s djelatnicima ASOO-a i dobivanje informacija iz prve ruke.

Najčešći prijedlog:

- informativne *café* prostorno odvojiti od mjesta na kojem se poslužuju kava i osvježenje. Nekoliko je sudionika navelo da je zbog buke bilo teško čuti predstavnike ASOO-a i druge sudionike rasprave.

5. Umrežavanje i razmjena iskustava

Mnogi sudionici među najvećim vrijednostima Konferencije navode:

- susrete s kolegama iz drugih ustanova
- razmjene iskustava i primjera dobre prakse
- ostvarivanja novih profesionalnih kontakata
- neposredne komunikacije s djelatnicima ASOO-a.

Neformalni razgovori na stankama sudionicima su važan dio stručnog usavršavanja i profesionalnog povezivanja.

6. Materijali i podrška nakon Konferencije

Dio sudionika želio bi nakon Konferencije dobiti dodatne materijale.

Prijedlog:

- sudionicima omogućiti pristup prezentacijama i drugim materijalima s predavanja kako bi ih mogli primjenjivati u radu i dijeliti stečena znanja.

ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Analiza se temelji na odgovorima sudionika MAS – andragoške konferencije održane od 15. do 17. travnja 2026. u Brelima. Evaluacijom su obuhvaćeni organizacija, provedba i sadržaj Konferencije, a svrha joj je bila prepoznati ono što je dobro prihvaćeno i područja u kojima su moguća poboljšanja.

Od dvjesto sudionika evaluacijski je obrazac ispunilo njih 119. Njihovi odgovori pokazuju vrlo visoku razinu zadovoljstva organizacijom, sadržajem i ukupnim iskustvom sudjelovanja.

Gotovo svi ispitanici bili su zaposlenici i suradnici ustanova za obrazovanje odraslih, pa je Konferencija obuhvatila ponajprije svoju osnovnu ciljnu skupinu. Gotovo četvrtina ispitanika sudjelovala je prvi put, što pokazuje da MAS uz postojeće sudionike privlači i nove stručnjake.

Sudionici su vrlo dobro ocijenili organizaciju Konferencije. Najviše su ocjene dobile jasnoća i pravodobnost obavijesti, dostupnost informacija o sadržaju, organizacija otvaranja i pridržavanje planiranog rasporeda.

Dobro su ocijenjeni i programski sadržaji: predavanja, informativni *caféi* i radionice. Sudionici su osobito dobro prihvatili teme o umjetnoj inteligenciji u obrazovanju, osiguravanju kvalitete, vrednovanju polaznika, andragoškoj dokumentaciji i digitalizaciji te zakonskim promjenama. U otvorenim odgovorima tražili su više sadržaja neposredno povezanih s praktičnim izazovima u radu ustanova.

Konferencija je ispunila ili nadmašila očekivanja 96,64 posto ispitanika. Primjenjivost novih znanja i informacija u svakodnevnom radu ocijenjena je prosječnom ocjenom 4,46 na ljestvici od 1 do 5.

U otvorenim odgovorima sudionici su najčešće pohvalili organizaciju, stručnost predavača, aktualnost tema, neposrednu komunikaciju s predstavnicima Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih te mogućnosti razmjene iskustava i profesionalnog povezivanja.

Uz povoljne ocjene, sudionici su naveli i područja u kojima vide mogućnost poboljšanja.

Preporuke za buduće MAS – andragoške konferencije:

- zadržati postojeće razdoblje održavanja Konferencije te nastaviti pratiti odgovaraju li dijelu sudionika više raniji ili kasniji termini
- zadržati teme povezane s osiguravanjem kvalitete, vrednovanjem, Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, digitalizacijom i umjetnom inteligencijom te ih što više povezivati s praktičnim radom ustanova
- u stručna predavanja uključiti više primjera dobre prakse i studija slučaja, osobito u područjima primjene propisa, vrednovanja i osiguravanja kvalitete
- nastaviti razvijati radionice i informativne *café*e te predvidjeti više vremena za raspravu, razmjenu iskustava i praktični rad
- razmotriti mogućnost sudjelovanja na većem broju radionica ili dodatne termine za teme koje stječu najveći interes
- informativne *café*e organizirati u prostoru u kojem buka neće ometati razgovor sudionika i predstavnika Agencije

- nakon Konferencije sudionicima omogućiti pristup prezentacijama i drugim materijalima s predavanja i radionica
- jačati međunarodnu dimenziju Konferencije uključivanjem stručnjaka i primjera dobre prakse iz različitih europskih zemalja
- i dalje poticati umrežavanje i razmjenu iskustava u formalnim i neformalnim dijelovima programa
- u budućim evaluacijama prikupiti podatke o broju prethodnih sudjelovanja na MAS – andragoškim konferencijama te otvorenim pitanjima istražiti razloge djelomičnog zadovoljstva ili nezadovoljstva pojedinim dijelovima programa i organizacije.

Rezultati evaluacije pokazuju da je XIV. MAS ostvario svoje ciljeve i sudionicima ponudio korisno stručno usavršavanje, aktualne informacije i prilike za profesionalno povezivanje. Preporuke iz zatvorenih i otvorenih odgovora mogu poslužiti za daljnje poboljšanje programa i organizacije budućih Konferencija.

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Sufinancira
Europska unija

Daljnji razvoj sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju odraslih
i podizanje svijesti o važnosti
cjeloživotnog učenja